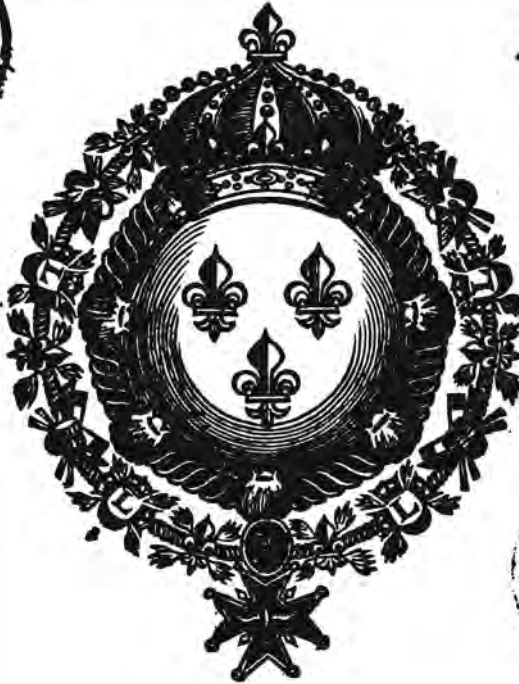

C. PLINII SECUNDI
NATURALIS
HISTORIÆ

TOMUS QUINTUS.

PARISIIS,

Apud FRANCISCUM MUGUET, Regis & Illustrissimi
 Archiepiscopi Parisiensis Typographum.

M. DC. LXXXV.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

C. PLINII SECUNDI
 NATURALIS
 HISTORIÆ
 LIBER XXXVII.

I. T nihil instituto operi desit, gemmæ supersunt, & in arctum coacta rerum naturæ majestas, multis nulla sui parte mirabilior. Tantum tribuunt varietati, coloribus, materiæ, decori, violari etiam signis gemmas nefas ducentes. Aliquas vero extra pretia ulla, taxationemque humanarum opum arbitantes, s ut plerisque ad summam absolutamque rerum naturæ contemplationem satis sit una aliqua gemma. Quæ fuerit origo gemmarum, & quibus initiis in tantum admiratio hæc exarserit, ¹ diximus quadantenus in mentione auri anulorumque. ² Fabulæ primordium a rupe Caucasea tradunt: Promethei vinculorum interpretatione ³ fatali: primumque ¹⁰ saxi hujus fragmentum inclusum ferro, ac digito circumdatum, ⁴ hoc fuisse anulum, & hoc gemmam.

II. His initiis cœpit auctoritas, in tantum amorem elata, ut Poly- CAPUT I.
 crati Samio severo insularum ac litorum tyranno, ⁵ felicitatis suæ,

INTERPRETATIO.

¹ Felicitatis.] Felicitatem suam satis | tunæ semper alias blandienti quasi vi-
 mitemdam arbitratus est, unam eam | vicissim traderet, ne in aliis rebus ad-
 gemmam si sponte perderet, si hoc for- | versam sentiret.

NOTÆ.

sect. I. 1. Diximus quadantenus.] metheum primum fragmentum saxi ejus-
 Libro 33. sect. 4. Nam de Prometheo | dem inclusisse ferro, ac digito circumde-
 omnia fabulosa arbitror, quanquam illi | disse: iisque initiis cœpisse anulum atque
 quoque ferreum anulum dedit antiquitas: | gemmam. Sic & Marbodeus in præfat.
 vinculumque id, non gestamen, intelli- |
 gunt. |
 2. Fabula.] Vide Servium in sextam |
 Maronis eclogam. Isidorus, lib. 16. |
 Orig. cap 6. Primordia gemmarum, in- |
 quit, a rupe Caucasi Fabula ferunt Pro- | inclusum.

nervorum prodesse habentibus. ³⁴ Aromatites & ipsa in Arabia traditur gigni, sed & in Ægypto circa Pyras, ubique lapidosa, & myrrhæ coloris, & odoris, ob hoc reginis frequentata. ³⁵ Asbestos in Arcadiæ montibus nascitur, coloris ferrei. ³⁶ Aspilaten Democritus in Arabia gigni tradit, ignei coloris. Eam oportere cameli pilo splenicis alligari: inveniri que in nido ³⁷ Arabicarum alitum. Et aliam eodem nomine ibi in Leucopetra nasci argentei coloris, radiantem, ³⁸ contra lymphatum habendam. ³⁹ Atizoën in India & in Perside ac Ida monte nasci tradit, argenteo nitore fulgentem, magnitudine trium digitorum, ad lenticulæ figuram, odoris jucundi, necessariam Magis ⁴⁰ regem constituentibus. ⁴¹ Augites multis alia videtur esse, quam quæ callais. ⁴² Amphitane alio nomine appellatur chrysocolla, in Indiæ parte, ubi formicæ eruunt aurum, in qua invenitur auro similis quadrata figura: affirmaturque natura ejus, quæ magnetis: nisi quod trahere quoque aurum traditur. ⁴³ Aphrodisiæ ex candido rufa est. ⁴⁴ Apsyctos septenis diebus calorem tenet exalfecta igni, nigra ac ponderosa, distinguentibus eam venis rubentibus. Putant prodesse contra frigora. ⁴⁵ Ægyptillam Iacchus intelligit, ^d per al-

I N T E R P R E T A T I O.

^d Per alium.] Per medium discurrentibus venis rubris nigrisque.

N O T A E.

34. *Aromatites.*] Ἀροματίτις, cui ab odoramentis nomen. Cæsalpinus existimat Ambram esse, l'Ambre-gris.

35. *Asbestos.*] Ἀσβήστος, cui nomen est, inquit Solinus, cap. 7. pag. 22. quod accensus semel exstingui naquis. Isidorus, lib. 16. cap. 4. Albertus, tract. 2. pag. 227. Marbodeus, cap. 7. Linum asbestinum, de quo lib. 19. sect. 4. fieri ex eo lapide in fila tenuia deducto, quod vulgo creditum est, falsum est.

36. *Aspilaten.*] In Indice *Aspisaris*. Incongnita.

37. *Arabicarum alitum.*] Quas melancoryphos vocant, ut dictum est sect. 33.

38. *Contra lymphatum.*] Rectius forte, *contra lymphationes*. Sed nihil simile M S S. codices habent, in quibus clare, *radiantem cum Luna habitum habentium*, ut apparet, corrupte.

39. *Atizoën.*] Index, *Atizone*.

40. *Regem constitutionibus.*] M S S. omnes, *regum constitutionibus*.

41. *Augites.*] Αὐγίτις, cui a splendore, αὐγή, sive perspicuitate, nomen. De

callaidæ, sect. 33.

42. *Amphitane.*] M S S. *Amphitaneæ*, Sed Index e probatissimis exemplaribus, *Aphidane*, nomine, ut videtur, barbarico. Habet hæc eadem, quæ Plinius, de chrysocolla, Isidorus, lib. 16. Orig. cap. 14.

43. *Aphrodisiæ.*] Quasi Veneris gemma, quod nomen vidimus cum aliis pariter communicatum, sect. 44. Achate speciem esse Dalecampius conjicit.

44. *Apsyctos.*] Sic etiam in Indice, Libri hæctenus editi, *Apsyctos*. Albertus M. lib. 2. de miner. pag. 227. & Marbodeus, cap. 6. qui hæc totidem verbis referunt, *Apsinthos* mendose, pro *Apsyctos* habent. Isidorus, lib. 16. cap. xi. item vitiose, *absyctos*. Ἀψυκτός Græce intelligitur, qui refrigerari nequit, qui non inalgescit.

45. *Ægyptillam.*] Sic ab Ægypto Isidorus quoque appellat. Ugutio quoque in Glossario M S. *Ægyptilla*, *gemma*, ab Ægypto, ubi invenitur. Tamen in Indice *Ægyptilla*. Reg. 2. Colb. 3. Fux. alii, *Agysilla*.